

OPPERBEVELHEBBERS UIT DEN WERELDOORLOG.

VON FALKENHAYN.

Jaren geleden las ik eens een boek. Hoe het heette en wie de schrijver was, zou ik niet meer kunnen zeggen. 't Was 'n boek, gelijk er zoo duizenden worden gedrukt, die evengoed ongedrukt hadden kunnen blijven en die hoogstens wat vermaak geven aan wie het in een verloren uurtje leest.

't Handelde in verhaalvorm over 'k weet niet welk geheim genootschap, dat zijn vertakkingen in een groot deel van de wereld had uitgebreid.

Of het de „Roode Hand," de „Doodskop" of hoe ook heette, — 'k weet het niet meer: wèl echter herinner ik me levendig de schildering van het hoofd van 't genootschap, wiens naam slechts aan zeer weinigen bekend was en die in een uiterst moeilijk te bereiken, met de grootste vindingrijkheid verborgen onderaardsch hol zijn kantoor had, waar alle draden uit de geheele wereld samenliepen, waar hij zijn vertrouwden ontving, en van waaruit hij zijn bevelen gaf, die op vele uren en dagen afstands stipt werden opgevolgd.

Welnu, — aan dat opperhoofd en chef moest ik onwillekeurig denken, toen ik 'teen en ander nalas over Von Falkenhayn, den chef van den Generalen Staf van het gansche Duitsche leger.

Men hoort zijn naam zelden noemen. Zelfs niet in de officiële oorlogsberichten.

Hindenburg, Mackensen en anderen zijn bekend en beroemd geworden, en hun naam is onafscheidelijk verbonden aan de legergroepen, die zij aanvoeren.

Maar over Von Falkenhayn zwijgen de berichten.

'n Hóógst enkelen keer hoort of leest men, dat de Keizer naar dit of dat deel van 't oorlogsterrein vertrok, vergezeld van den Chef van den Generalen Staf.

Dat is dan Von Falkenhayn.

En men zou uit zulk een sober bericht niet lezen, dat *hij* de man is, die het alleropperste opperbevel voert over de Duitsche legers; die de plannen uitdenkt, maakt, wijzigt en uitvoeren laat, volgens welke de Duitsche (en Oostenrijk-Hongaarsche?) legers, van de Somme tot den Duna, van de Oostzee tot den Balkan, den oorlog voeren.

De Keizer alleen staat boven hem.

Wel te verstaan in *rang*, en dat hoort ook zoo.

Maar keizer Wilhelm heeft, als ik 't goed zie, in dezen oorlog óók geleerd, zijn eigen persoon wat op den achtergrond te houden, en dat zal niet de *kleinste* zelfoverwinning zijn, die hij in zijn leven heeft behaald.

Hij doet nù, wijselijk, net als Farao.

Die zei ook: „Alleen dezen troon zal ik grooter zijn dan gij!" maar overigens liet hij Jozef op *zijn* terrein volkomen de vrije hand.

En hoe weinig we ook nog de meer intieme oorlogshistorie kennen, 't lijkt ons toch zoo, alsof de Keizer de opperleiding van den krijg rustig in handen laat van den Chef van den Generalen Staf.

Welk een taak rust op *zijn* schouders!

De millioenen, die daar staan in Oost en West, bewegen naar *zijn* wil.

Hij ontwerpt de plannen voor aanval en verdediging.

De doorbraak bij Gorlice, de verovering van Servië, de aanval op Verdun, — 't zijn alle grootsche oorlogsondernemingen, die onmogelijk in vredestijd kunnen zijn uitgedacht en die de Generale Staf tijdens den oorlog heeft moeten ontwerpen, die in den geest van Von Falkenhayn moeten zijn uitgedroefd.

Welk een verantwoordelijkheid voor dien ééne man!

Iemand als Hindenburg had dan in zekeren zin nog een beperkte taak: zijn eigen front te verdedigen tegen den vijand en als hem dat gelukt, dan kan hij rustig afwachten, welke berichten er van de andere deelen van het oorlogsterrein komen zullen.

Maar de Chef van den Staf moet álles overzien.

Ongetwijfeld, — hij heeft uiterst bekwame helpers en medewerkers! De knapste koppen van het Duitsche leger worden, evenals elders, bij den Staf geplaatst. Maar ééne moet er ten slotte zijn, die de verantwoordelijkheid draagt, ééne die bij verschil van inzicht beslist... en van zulk een beslissing kan het lot van duizenden, kan de toekomst des vaderlands afhangen!

Nogeens, — het is háást te zwaar voor ééne man...

Erich von Falkenhayn is tijdens den oorlog Chef van den Staf geworden, gelijk we nog onlangs in ons artikel over Von Moltke herinnerden.

Maar de stap was voor hem niet groot.

Hij wás al plaatsvervangend-chef.

Gelukkig, dat hij nog staat in de kracht van zijn leven en niet als Von Moltke een lichaam omsleept, dat reeds afgebroken wordt. Hij is nog slechts 54 jaar oud en naar lichaam en geest in 't best van zijn tijd.

De Falkenhayns zijn oorspronkelijk van Oostenrijksche afkomst: dáár is tenminste in de vorige eeuw een tak van het geslacht vermaard geweest door de staatslieden, die er uit voortgesproten zijn. Maar Oostenrijk of Duitschland... véél verschil is er tusschen deze beiden al niet meer, en deze oorlog zal de band, die beiden bindt, nóg wel hechter snoeren.

Déze Von Falkenhayn is echter altijd in Duitschen dienst geweest.

In 1880 kwam hij bij het leger en zijn promotie ging buitengewoon snel.

Al was hij te jong, om gelijk de meeste oude generaals van het leger, den oorlog van '70 en '71 te hebben meegemaakt, tóch kent hij ook uit eigen ervaring wel den klank van barstende granaten en van 't sluitend kogelvuur!

Van 1896—1903 vertoefde hij in 't Verre Oosten, waar hij éérst in China trachtte een nationaal leger te organiseren, en daarna als bevelvoerder in de Europeesche expeditie krachtig meehielp om den grooten Chineeschen opstand te dempen, die voor alle Europeesche elementen dreigde gevaarlijk te worden.

Waar Von Falkenhayn woont en werkt?

Wel, waar het „Groot Hoofdkwartier" is....

Nadere plaatsbepaling valt niet te geven, — dat is geheim, en bovendien wordt dat Hoofdkwartier nog al eens verplaatst.... de vijandelijke vliegers zijn brutaal!

Dat hij, vooral thans, dag en nacht in de weer is, kunnen we aannemen.

Duitschlands fronten worden aan alle zijden tegelijk door millioenenlegers fel besprongen.... en *hij* moet waken tegen elke deuk of breuk....

Nogeens: Welk een taak!

P. Br.

